

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа
«Інститут освітньої аналітики»

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ
ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ГАРМОНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ
ТА СТАТИСТИЧНОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ З ЄС**

2025

НАУКОВИЙ КОЛЕКТИВ АВТОРІВ

Литвинчук А. О., директор, к. е. н., ст. н. дослідник.

Терещенко Г. М., заступник директора з науково-організаційної роботи,
к. е. н., с. н. с.

Пронь Н. Б., учений секретар, к. е. н.

Кир'янов А. В., заступник директора з науково-проектної роботи та ІТ.

Мельник С. В., завідувач сектору вищої освіти відділу освітньої
статистики і аналітики, к. е. н.

Іриневич Ю. В., заступник начальника відділу адміністрування освітніх
інформаційних систем, к. е. н.

Гайдук І. С., науковий співробітник сектору організації
автоматизованого збору освітньої статистики відділу адміністрування освітніх
інформаційних систем, к. е. н.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Держстат	Державна служба статистики України
ДНУ «ІОА»	ДНУ «Інститут освітньої аналітики»
Євростат (Eurostat)	Статистичне управління Європейського Союзу (European Statistical Office)
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄС (EU)	Європейський союз (European Union)
ЄСС (ESS)	Європейська система статистики (European Statistical System)
ЗДО	Заклади дошкільної освіти
ІРЦ	Інклюзивно-ресурсний центр
МОН	Міністерство освіти і науки України
ПАК «АІКОМ»	Програмно-апаратний комплекс «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту»
ЦСР (SDG)	Цілі сталого розвитку (Sustainable Development Goals)
NUTS	Nomenclature of Territorial Units for Statistics (Номенклатура територіальних одиниць для статистики)
UIS	UNESCO Institute for Statistics (Статистичний інститут ЮНЕСКО)

ЗМІСТ

Аналіз чинної нормативно-правової бази у сфері освітньої статистики та адміністративної звітності	5
Порівняння законодавчих підходів України та країн ЄС у регулюванні освітньої статистики	24
Гармонізація правових та інституційних засад освітньої статистики України з європейськими стандартами	40
ВИСНОВКИ	53
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	56

Аналіз чинної нормативно-правової бази у сфері освітньої статистики та адміністративної звітності

Освітня статистика посідає провідне місце в системі державного управління освітою, виступаючи основним джерелом інформаційної підтримки ухвалення стратегічних і тактичних рішень. Саме статистичні дані дають змогу органам влади, аналітичним центрам та науковим установам здійснювати об'єктивний моніторинг якості освіти, ефективності освітніх реформ, кадрового забезпечення, фінансових потоків і регіональної збалансованості мережі закладів освіти. Без належної статистичної бази державна політика у сфері освіти ризикує залишатися фрагментарною та недостатньо обґрунтованою.

Достовірність, повнота й порівнянність статистичних показників визначаються насамперед рівнем нормативно-правового забезпечення. Саме правові акти визначають межі, у межах яких збираються, обробляються, перевіряються та поширюються дані про освітню діяльність від дошкільної до вищої та післядипломної освіти. Законодавчо унормовані процедури звітності, терміни подання, структура показників і принципи конфіденційності формують основу довіри до офіційної освітньої статистики як на національному, так і на міжнародному рівні.

На сучасному етапі Україна перебуває у процесі активної гармонізації національної системи статистики освіти зі стандартами Європейського Союзу. Цей процес є складовою ширшої реформи публічного управління та цифрової трансформації, що передбачає перехід до електронного урядування, відкритих даних і єдиних інформаційних платформ. Отже, оновлення нормативної бази у сфері освітньої статистики має стратегічне значення, адже воно має забезпечити не лише технічну сумісність із європейськими вимогами, а й прозорість, ефективність і підзвітність освітньої політики.

Законодавча основа освітньої статистики України формувалася поступово, у міру розбудови національної системи державного управління та наближення її до європейських стандартів у сфері збору й використання офіційних даних. Центральним документом, що визначає принципи, структуру та організацію статистичної діяльності, є Закон України «Про офіційну статистику» № 2524-IX від 13 серпня 2022 року, який замінив Закон України «Про державну статистику» 1992 року¹ [1]. Відповідно до Закону України «Про офіційну статистику», правову основу державної статистичної діяльності становлять Конституція України, цей Закон, інші закони України та нормативно-правові акти, які регулюють відносини у сферах офіційної статистики, інформації, інформатизації, науково-технічної діяльності, стандартизації, а також міжнародні договори України у сфері офіційної статистики, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Ухвалення нового Закону стало важливим етапом реформування національної статистичної системи, оскільки закон уперше закріпив сучасні принципи статистичної діяльності – професійну незалежність, наукову обґрунтованість, об'єктивність, неупередженість, відкритість, конфіденційність та пріоритет достовірності даних. У документі також визначено, що органи державної статистики можуть використовувати адміністративні джерела даних – інформаційні системи інших центральних органів виконавчої влади.

Закон України «Про офіційну статистику» закріплює поняття офіційної статистики як суспільного блага, забезпечує методологічну незалежність органів статистики, встановлює обов'язок респондентів подавати достовірну інформацію та гарантує конфіденційність статистичних даних. Таким чином, документ закріплює підхід до використання даних як ключового інструмента державного управління, що передбачає їх системне збирання, аналіз та застосування у формуванні державної політики.

¹ Про офіційну статистику : Закон України від 16.08 2022 № 25247-IX. (чинний з 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.

Зокрема, закон визначає правовий статус Державної служби статистики України (ДССУ / Держстат) як центрального органу виконавчої влади, відповідального за формування та реалізацію державної політики у сфері офіційної статистики. Основними принципами її діяльності є незалежність, об'єктивність, наукова обґрунтованість, конфіденційність, відкритість і професійна неупередженість. Уперше на законодавчому рівні закріплено право Держстату використовувати адміністративні дані, що надходять від інших державних органів, зокрема від МОН, для формування статистичних показників. Це положення створює правові умови для інтеграції ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ» та інших цифрових систем у загальнодержавну статистичну інфраструктуру.

Одним із фундаментальних принципів функціонування системи офіційної статистики є забезпечення якості, достовірності та конфіденційності даних. Освітня статистика, як складова державної статистичної системи, повинна відповідати вимогам точності, повноти, своєчасності, порівнянності та доступності, що визначено у Законі України «Про офіційну статистику» та у ключових міжнародних стандартах, таких як Європейський кодекс практики офіційної статистики (European Statistics Code of Practice). Ці принципи забезпечують довіру суспільства до офіційної статистичної інформації та формують основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері освіти.

Особливу увагу закон приділяє захисту конфіденційності інформації, яку надають респонденти. Відповідно до статті 21 Закону «Про офіційну статистику», первинні статистичні дані, отримані від закладів освіти чи інших респондентів, не можуть бути розголошені, оприлюднені або передані третім особам без їхньої згоди. Використання таких даних допускається виключно у знеособленому вигляді – тобто без можливості ідентифікації конкретного закладу або особи. Цей підхід не лише гарантує дотримання принципів конфіденційності, а й відповідає європейським нормам захисту персональних

даних, зокрема Регламенту (ЄС) 2016/679 (GDPR), який визначає стандарти оброблення інформації у цифровому середовищі² [1].

Нижче розглянемо інші базові (системоутворюючі) закони у сфері офіційної статистики. Серед них важливе значення має Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення»³ [10], який встановлює механізм юридичної відповідальності за порушення правил подання статистичної інформації та забезпечує нормативний захист достовірності офіційних даних. Зміни, внесені цим законом, деталізують санкції за неподання, несвоєчасне подання або надання свідомо недостовірної статистичної інформації органам державної статистики. Таким чином, закон виконує функцію інституційного контролю, який забезпечує дисципліну звітування, узгодженість інформаційних потоків і підвищує якість даних, що надходять до державних статистичних спостережень.

З позицій публічного управління цей закон зміцнює довіру до достовірності статистичних даних, адже без відповідальності за їх викривлення статистика втрачає статус об'єктивного знання і перетворюється на ненадійне джерело інформації. Юридична норма в цьому випадку є не просто санкцією, а інструментом забезпечення достовірності офіційної інформації, оскільки держава через закон визначає дані як обов'язкову основу формування державної політики.

З практичної точки зору, ця норма слугує основою системи контролю якості статистичних даних. Вона формує правові умови для верифікації інформації, запровадження механізмів внутрішнього контролю та аудиту, а також створює підґрунтя для розвитку інституційної культури достовірності в органах влади, бізнесі та освіті.

Закони, що формують тематичні напрями статистичних спостережень, а також є основою для порівняльного аналізу (наприклад, показників охоплення

² Про офіційну статистику : Закон України від 16.08 2022 № 25247-IX. (чинний з 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.

³ Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення захисту суб'єктів господарювання від неправомірних дій або бездіяльності дозвільних органів : Закон України від 03.10.2019 № 165-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/165-20#Text>.

освітою), – це Закон України «Про Всеукраїнський перепис населення». Він визначає спеціальні форми статистичних спостережень, покликані забезпечити повний облік населення та характеристику демографічних процесів у державі. Цей закон засвідчує важливість системного підходу у зборі статистичних даних, що дозволяє отримувати комплексну кількісну й якісну інформацію про суспільство.

Закони інформаційного й цифрового характеру в системі статистики України є Закон України «Про інформацію»⁴ [11] та Закон України «Про доступ до публічної інформації»⁵ [12]. Вони закріплюють основи прозорості, відкритості та інформаційної безпеки, визначаючи баланс між правом суспільства на доступ до даних і обов'язком держави забезпечити захист персональної інформації. Ці закони створюють основу для сучасної парадигми відкритих даних, де публічність стає критерієм довіри до офіційної статистики.

Вони закріплюють основоположні принципи вільного доступу до інформації, відкритості державних інституцій і прозорості діяльності органів влади. У контексті статистики ці закони формують правову основу політики відкритих даних, яка перетворює публічну статистичну інформацію на ресурс демократичного врядування. Доступ до даних у цьому аспекті є не лише інструментом прозорості, а й засобом громадського контролю та залучення громадян до оцінювання діяльності держави.

Закон України «Про інформацію» визначає, що інформація є об'єктом права власності народу, а держава виступає її розпорядником і адміністратором. Такий підхід підкреслює, що статистика є суспільним ресурсом, який має служити публічним інтересам і добробуту громадян. Закон України «Про доступ до публічної інформації» формулює конкретні механізми реалізації цього права: встановлює принцип презумпції відкритості,

⁴ Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

⁵ Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

визначає випадки обмеження доступу, а також регламентує строки та способи оприлюднення інформації. Для системи статистики це означає перехід від моделі закритої звітності до відкритої системи управління даними, у якій довіра формується через перевірені та достовірні дані.

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»⁶ [13] і Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»⁷ [14] формують технологічні та правові засади цифровізації державного управління, у межах яких статистика набуває нового автоматизованого формату. Вони регламентують створення, зберігання, передавання й верифікацію електронних документів, визначають статус електронного підпису, печатки, часової позначки та електронного ідентифікатора. Ці інструменти є ключовими для впровадження електронної статистики (e-statistics), що передбачає безпаперовий збір, перевірку та оброблення даних у режимі реального часу.

Закон «Про електронні документи» встановлює рівнозначність паперових і електронних документів, що робить можливою повноцінну цифровізацію державної звітності. Це прискорює обмін інформацією, зменшує ризики помилок, підвищує надійність архівів і забезпечує ефективний контроль за достовірністю даних. Закон «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» встановлює стандарти автентифікації користувачів, що гарантує захищений обмін даними між органами статистики, закладами освіти та державними реєстрами. Разом ці нормативні акти створюють умови для інтероперабельності – безперервного обміну інформацією між інформаційними системами, зокрема через платформи «Трембіта» та «Дія.Engine».

З практичного погляду ці закони демонструють перехід до цифрової моделі управління статистичними процесами, у межах якої кожен

⁶ Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

⁷ Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

електронний документ є елементом офіційної інформаційної системи держави. Це сприяє підвищенню ефективності обміну даними та оперативності управлінських рішень.

З погляду освітньої статистики ці нормативні акти відкривають шлях до створення єдиної цифрової екосистеми аналітики освіти, у якій звітність шкіл, коледжів і університетів інтегрується у систему моніторингу освіти. Вони забезпечують правові гарантії для функціонування таких систем, як ПАК «АІКОМ» і ЄДЕБО, підвищуючи їхню надійність, сумісність та відповідність міжнародним вимогам.

До соціально-гуманітарних актів, що відображають принцип інклюзивності статистики можна віднести Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»⁸ [15] вводить гендерний вимір у систему офіційної статистики. Він підкреслює, що статистика не є нейтральною, а вона відображає цінності суспільства, його бачення справедливості й рівності. Цей акт створює правову основу для гендерно чутливої статистики, яка дозволяє оцінювати реальні умови рівності у сфері освіти, праці та політичного представництва.

Для системи освітньої статистики Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» має важливе значення, оскільки він запроваджує гендерний аналітичний підхід до моніторингу освітніх процесів. Через освітню статистику держава може об'єктивно оцінювати рівень участі жінок і чоловіків у різних сегментах освітньої системи. Зокрема, наявність гендерно дезагрегованих показників у звітності та базах даних дає змогу не лише фіксувати різницю у доступі до освіти, а й аналізувати соціокультурні чинники гендерної нерівності.

Закон формує методологічні засади створення гендерно чутливої освітньої статистики, яка виходить за межі кількісного підрахунку та враховує якісні показники, зокрема рівень представленості жінок у STEM-

⁸ Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.

спеціальностях, частку чоловіків серед педагогічних працівників, участь батьків у позашкільній освіті та доступ осіб обох статей до інклюзивного й безпечного освітнього середовища. У такий спосіб гендерна аналітика виступає інструментом удосконалення освітньої політики, який дає змогу оцінювати, планувати й коригувати заходи щодо забезпечення рівних можливостей, фінансування та кадрового балансу.

Особливе місце посідає Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України до 2030 року»⁹ [16], який інтегрує національну статистику у глобальний контекст моніторингу Цілей сталого розвитку ООН, зокрема SDG 4 – «Якісна освіта». Документ визначає статистику як інструмент відстеження прогресу у досягненні цілей сталого розвитку та підвищує її роль у системі стратегічного планування державної політики.

Серед підзаконних актів Кабінету Міністрів України доцільно виокремити такі:

- Постанова КМУ від 23.09.2014 № 481 затверджує Положення про Державну службу статистики України, визначаючи її структуру, функції та повноваження як центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики¹⁰ [17].
- Постанова КМУ від 08.11.2000 № 1659 встановлює Положення про проведення статистичних спостережень – це базовий документ, який регламентує методологію збору даних, права й обов’язки респондентів, а також платні послуги у сфері статистики¹¹ [18].
- Постанова КМУ від 21.10.2015 № 835 «Про відкриті дані» створює нормативний міст між державною статистикою та концепцією відкритого врядування, визначаючи обов’язкові набори для публікації

⁹ Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

¹⁰ Про затвердження Положення про Державну службу статистики України : постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF>.

¹¹ Про затвердження Положення про проведення статистичних спостережень та надання органами державної статистики послуг на платній основі : постанова Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 № 1659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1659-2000-%D0%BF#Text>.

у форматах, придатних для повторного використання (machine-readable)¹² [19].

Ця постанова започаткувала системний підхід до оприлюднення державних даних у форматі open data, тобто у відкритому, машиночитному вигляді, що забезпечує їх повторне використання. Вона закріпила принципи прозорості, доступності, недискримінаційності та технологічної сумісності державних інформаційних ресурсів. У сфері офіційної статистики документ став нормативною основою цифрової публічності, зобов'язавши центральні органи виконавчої влади, зокрема Держстат і МОН, формувати та публікувати відкриті набори даних.

Постанова також покладає на МОН та ДНУ «ІОА» обов'язок регулярно оприлюднювати відкриті освітні набори даних, що охоплюють інформацію про заклади освіти, педагогічних працівників, здобувачів освіти, результати навчання, фінансування, інклюзивність і цифрову інфраструктуру. Ці дані розміщуються на державному порталі data.gov.ua та інших офіційних платформах.

Таким чином, зазначена постанова започаткувала перехід від закритої системи звітності до відкритої екосистеми аналітики освіти, де дані стали ресурсом для державних органів, науковців, громадських організацій і міжнародних партнерів. Відкриті дані створюють можливості для побудови аналітичних панелей, освітніх карт, індексів якості освіти та моделей прогнозування соціально-демографічних змін, що формують підґрунтя для розвитку публічної аналітики у сфері освіти.

До інструментів аналітичного управління належать Розпорядження КМУ від 21.08.2019 № 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку»¹³ [20] та Розпорядження КМУ від 02.12.2020 № 1517-

¹² Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>.

¹³ Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-zboru-danih-dlya-monitorin-686r>.

р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності»¹⁴ [21]. Вони запроваджують індикаторний підхід до моніторингу, орієнтований на поєднання національних та міжнародних стандартів у сфері збору та аналізу статистичної інформації. Ці документи підтверджують рух України до моделі управління, заснованої на даних (data-driven governance).

У сукупності зазначені нормативно-правові акти формують цілісну правову екосистему державної статистики, у якій поєднано три ключові виміри:

- методологічний (стандарти, визначення, класифікації);
- інституційний (органи, функції, відповідальність);
- ціннісний (прозорість, відкритість, інклюзія, сталий розвиток).

Їх спільна мета – підвищення ефективності державної статистики як інструмента обґрунтованого управління. Сучасне завдання полягає не лише в оновленні законодавчої бази, а й у формуванні нової культури статистичного мислення, заснованої на точності, відкритості та відповідальності у збиранні й використанні даних.

Крім зазначеного, нормативну основу освітньої статистики становлять галузеві закони, кожен із яких визначає особливості функціонування відповідного рівня освіти та встановлює параметри статистичного обліку:

- Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 5 вересня 2017 року є рамковим документом, що визначає основні принципи державної освітньої політики, систему управління освітою, права й обов'язки учасників освітнього процесу. У ньому наголошено на необхідності забезпечення відкритості, прозорості та підзвітності освітньої системи через публікацію достовірних статистичних даних. Саме цей

¹⁴ Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності : розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1517-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-zboru-danih-dlya-monitoringu-gendernoyi-rivnosti-s21220>.

закон уперше закріпив поняття інформаційної системи освіти як невід’ємної складової освітнього простору¹⁵ [2].

- Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788-IX від 2024 року деталізує порядок функціонування дошкільних закладів, регулює питання кадрового складу, фінансування та матеріально-технічного забезпечення. Його норми визначають ключові статистичні показники у сфері дошкільної освіти – кількість закладів, груп, дітей, педагогічних працівників, наповнюваність тощо. Новою рисою цього закону є увага до цифрового управління освітніми процесами, що передбачає поступовий перехід на електронний облік контингенту дітей і педагогів. Закон набрав чинності 1 січня 2025 року, що стало початком впровадження електронного моніторингу дошкільної освіти в межах ЄДЕБО та ПАК «АІКОМ»¹⁶ [3].
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16 січня 2020 року деталізує рівні загальної середньої освіти, умови функціонування шкіл, гімназій і ліцеїв, а також визначає принципи відкритості та публічності результатів діяльності закладів освіти. Його положення створюють основу для формування єдиної системи статистичних показників загальної середньої освіти, що використовуються як у національній, так і в міжнародній звітності (зокрема для участі у програмах OECD та UNESCO)¹⁷ [22].
- Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» № 4574-IX від 2025 року запроваджує нову модель організації професійної підготовки, зорієнтовану на компетентнісний підхід і співпрацю з роботодавцями. Для статистики цей закон має особливе значення, оскільки визначає нові показники якості професійної

¹⁵ Про освіту : Закон України від 31.10.2017 № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

¹⁶ Про дошкільну освіту : Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>.

¹⁷ Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.

освіти – працевлаштування випускників, відповідність освітніх програм ринку праці, мобільність здобувачів освіти. Це вимагає оновлення форм статистичної та адміністративної звітності, що регламентується МОН і Держстатом¹⁸ [4].

- Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року регламентує статус закладів вищої освіти, їхню автономію, структуру та систему забезпечення якості. У межах статистики цей закон визначає об'єкти обліку (здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, результати наукової діяльності) і встановлює вимогу регулярного звітування закладів вищої освіти через ЄДЕБО¹⁹ [9].
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26 листопада 2015 року регулює питання підготовки наукових кадрів, аспірантури та докторантури. Його положення інтегровані в систему освітньої статистики через показники науково-освітньої діяльності закладів, що відображаються у формах державної звітності²⁰ [23].

Зазначені нормативні акти формують єдину ієрархічну систему, у межах якої освітня статистика розглядається не лише як технічний інструмент обліку, а як механізм державного контролю, публічної підзвітності та доказового управління освітою. Вони створюють законодавчі передумови для переходу від фрагментарного збору даних до цілісної системи освітньої аналітики, що базується на принципах достовірності, відкритості та сумісності з міжнародними стандартами.

Методологічне забезпечення становить основу будь-якої системи офіційної статистики, адже саме воно визначає, які дані мають бути зібрані, якими способами їх перевіряють, обробляють і презентують користувачам. У

¹⁸ Про професійну освіту : Закон України від 21.08.2025 № 4574-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>.

¹⁹ Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

²⁰ Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

сфері освіти методологія має особливе значення, оскільки від її точності, уніфікації та порівнянності залежать не лише національні показники розвитку освіти, а й можливість інтеграції України у міжнародний статистичний простір.

Нормативним документом, що визначає методологічні засади державного статистичного спостереження у сфері освіти, є наказ Державної служби статистики України № 5 від 07 січня 2025 року, яким затверджено «Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо мережі та діяльності закладів освіти»²¹ [24]. Документ регламентує порядок збору, узагальнення та аналізу даних про діяльність закладів освіти різних рівнів, формуючи єдину основу для створення достовірної інформації про стан освітньої системи України.

Його положення узгоджено з Положенням про систему електронного управління освітою МОН та вимогами оновленого Європейського статистичного кодексу практики (European Statistics Code of Practice, 2021), який визначає стандарти етичності, достовірності та якості даних у межах Європейської статистичної системи²² [24].

Методологічні положення визначають мету, об'єкти, завдання та процедури державного статистичного спостереження. Їх головна мета полягає у формуванні комплексної інформаційної бази, яка охоплює мережу закладів освіти, контингент здобувачів, кадровий склад, фінансові показники, матеріально-технічне забезпечення, а також результати освітньої діяльності. Об'єктами спостереження виступають усі заклади освіти незалежно від форми власності, підпорядкування чи виду діяльності. Респондентами є керівники або уповноважені особи, відповідальні за складання статистичної звітності.

²¹ Про затвердження Методологічних положень державного статистичного спостереження «Мережа та діяльність закладів освіти»: наказ Державної служби статистики України від 07.01.2025 № 5. URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nakaz-vid-07012025-no5>.

²² Про затвердження Методологічних положень державного статистичного спостереження «Мережа та діяльність закладів освіти»: наказ Державної служби статистики України від 07.01.2025 № 5. URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nakaz-vid-07012025-no5>.

Основними джерелами отримання інформації для проведення державного статистичного спостереження «Мережа та діяльність закладів освіти» є офіційні адміністративні дані, що надходять від уповноважених установ системи освіти та державної статистики.

Передусім, важливу роль у формуванні інформаційної бази відіграють дані ДНУ «ІОА». На основі цих матеріалів здійснюється узагальнення показників мережі та діяльності закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти. Джерелами таких даних є офіційні форми звітності, зокрема:

- форма № 85-к (річна) «Звіт про діяльність закладу дошкільної освіти за рік»;
- форми № 1 (профтех)-зведена, № 2 (профтех)-зведена та № 3 (профтех)-зведена, що відображають основні підсумки роботи, прийому та контингенту учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- зведені таблиці, сформовані у межах ПАК «АІКОМ», які забезпечують моніторинг діяльності закладів загальної середньої освіти.

Не менш важливим джерелом є ЄДЕБО, адміністрування якої здійснює Державне підприємство «Інфоресурс». На основі цих даних формується статистична інформація про мережу та діяльність закладів вищої і фахової передвищої освіти, а також наукових установ, що здійснюють підготовку аспірантів.

Уся інформація надходить до Державної служби статистики України відповідно до угод про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом, ДНУ «ІОА», МОН та ДП «Інфоресурс». Така взаємодія забезпечує комплексність, достовірність і порівнюваність даних, необхідних для аналітичного оцінювання стану системи освіти, формування офіційної статистики та виконання міжнародних зобов'язань України у сфері освітньої статистики.

Станом на 2025 рік у системі освітньої статистики функціонують два основні канали отримання даних:

- адміністративні дані, що надходять автоматично з інформаційних систем (ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ» тощо);
- статистичні спостереження, які проводяться у вибіркового або комплексному форматі Держстатом.

Така модель замінює традиційний звітний обіг між закладами освіти та органами управління.

Важливим аспектом Методологічних положень є впровадження принципів системності, достовірності, порівнянності та конфіденційності. Системність передбачає врахування взаємозв'язків між різними рівнями освіти – від дошкільної до вищої, що дозволяє відстежувати динаміку освітнього процесу протягом життя людини. Достовірність забезпечується через автоматизовані механізми перевірки звітності, верифікацію показників і контроль відповідності даних. Порівнянність забезпечується застосуванням міжнародних класифікацій, зокрема Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED-2011), а також узгодженням національної статистики з вимогами регламентів Європейського Союзу № 912/2013 і № 452/2008, які визначають параметри збирання та оброблення освітніх показників у країнах ЄС²³ [25].

У межах методологічної системи виділено понад двісті основних індикаторів, що характеризують різні аспекти діяльності освітньої галузі. Серед них – кількість закладів освіти за типами, чисельність здобувачів освіти, розподіл педагогічних кадрів, обсяги фінансування, середні витрати на одного учня чи студента, показники академічної мобільності, успішності та працевлаштування випускників. Наявність єдиної системи індикаторів дозволяє проводити міжрегіональні, міжгалузеві та міжнародні порівняння, що є основою для аналітичної оцінки ефективності освітньої політики.

²³ Регламент Комісії (ЄС) № 912/2013 від 23 вересня 2013 року про імплементацію Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 452/2008 стосовно вироблення та розвитку статистики у галузі освіти та навчання впродовж життя в частині статистики систем освіти та навчання : Міжнародний документ від 23.09.2013 № 912/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-13#Text.

Сучасний етап розвитку методології державного статистичного спостереження характеризується активною цифровізацією процесів збору, перевірки та аналізу даних. Замість традиційних паперових форм активно впроваджуються електронні засоби звітності, що ґрунтуються на інтеграції адміністративних та статистичних інформаційних систем. ЄДЕБО виконує роль централізованого державного реєстру, у якому міститься інформація про заклади освіти, здобувачів, освітні програми, ліцензії та акредитації. ПАК «АІКОМ», у свою чергу, забезпечує автоматизований обмін даними між закладами освіти, органами управління та Держстатом, створюючи основу для оперативного оновлення статистичних показників і мінімізації дублювання звітності.

Особлива увага в документі приділяється забезпеченню якості, повноти та достовірності даних. Для цього застосовується багаторівнева система перевірки, яка включає логічні, арифметичні, часові та територіальні контролю. Дані, що викликають сумніви, проходять додаткову експертну верифікацію, а узагальнені результати аналізуються фахівцями Держстату та галузевими експертами МОН України. Лише після цього вони включаються до офіційних статистичних публікацій, аналітичних звітів і відкритих наборів даних.

Застосування єдиної методологічної бази дало змогу не лише підвищити точність і стабільність статистичних показників, а й посилити взаємозв'язок між освітньою статистикою, фінансовими даними та соціально-економічними показниками розвитку регіонів. Завдяки цьому статистика освіти поступово трансформується у складову системи доказового управління, коли дані використовуються як аргумент для ухвалення рішень у сфері реформ, фінансування чи модернізації освітньої мережі.

Отже, методологічне забезпечення виступає не лише технічним, а й концептуальним підґрунтям освітньої статистики. Воно створює умови для прозорого, уніфікованого та порівнянного збору інформації, сприяє гармонізації національної системи з європейськими стандартами та забезпечує її відповідність сучасним вимогам цифрової доби.

Нормативно-правова база у сфері освітньої статистики України є складною, розгалуженою і постійно розвивається відповідно до сучасних тенденцій цифровізації та європейської інтеграції. Вона охоплює три взаємопов'язані рівні регулювання – законодавчий, підзаконний та міжнародний. Завдяки цьому формується цілісна система управління освітніми даними, яка поєднує правові, організаційні та технологічні механізми збору, перевірки, аналізу й поширення інформації про освіту.

Однією із переваг чинної нормативної системи є наявність розвиненої законодавчої основи. Україна має повний комплекс базових законів, що охоплюють усі рівні освіти – від дошкільної до вищої та післядипломної. Це забезпечує послідовність і системність правового регулювання та узгодженість управлінських процесів у галузі. Кожен закон детально визначає параметри функціонування відповідного рівня освіти, що дозволяє формувати уніфіковані та порівнянні статистичні показники.

Водночас чинна нормативна база має й низку проблемних аспектів. Насамперед це фрагментарність регулювання. Закони ухвалювалися у різні роки, що зумовило розбіжності в термінології, структурі показників і класифікаційних системах. Такі розбіжності ускладнюють узгодження показників між рівнями освіти та інтеграцію адміністративних і статистичних реєстрів.

Іншою проблемою є дублювання звітності. Частина статистичних та адміністративних форм містить подібні показники, які подаються одночасно до МОН та Держстату. Це створює додаткове навантаження на заклади освіти та знижує ефективність системи збору даних.

Відсутність єдиної системи контролю якості даних також залишається суттєвим викликом. Хоча методологічні положення Держстату визначають загальні підходи до перевірки звітності, стандарти перевірки у різних органах управління освітою часто відрізняються. Це може призводити до статистичних розбіжностей і зниження достовірності даних.

Додатковим чинником є обмежені кадрові ресурси на місцевому рівні, особливо в громадах та регіональних департаментах освіти, де бракує фахівців із цифрової аналітики. Така ситуація ускладнює ефективне впровадження нових інструментів збору даних і контроль їхньої якості.

Попри наявні труднощі, нормативна система активно оновлюється. Серед нових тенденцій можна виокремити три ключові напрями розвитку. Перший пов'язаний з уніфікацією даних та узгодженням показників між МОН та Держстатом. У 2024 році наказом МОН № 1367 від 24 вересня 2024 р визначено вимоги до наборів даних у сфері повної загальної середньої освіти, що дозволяє інтегрувати статистичні та адміністративні джерела в єдину систему²⁴ [8].

Інший напрям стосується оновлення галузевого законодавства. Прийняття нового Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» у 2025 році стало кроком до формування системи безперервного навчання, у якій результати освіти та професійної підготовки відображаються у державній статистиці за єдиними показниками.

Важливою тенденцією є також посилення прозорості та публічності освітньої інформації. Розширення переліку відкритих даних, впровадження стандартів метаданих та аналітичних інструментів робить освітню статистику не лише джерелом управлінської інформації, а й засобом громадського контролю та наукових досліджень.

Загалом аналіз показує, що розвиток нормативно-правової бази у сфері освітньої статистики демонструє послідовний перехід від фрагментарних підходів до цілісної, системної моделі управління освітніми даними. Закон України «Про офіційну статистику» створив фундамент для побудови сучасної статистичної інфраструктури, що базується на принципах достовірності, об'єктивності, професійної незалежності та конфіденційності. Важливим кроком стало визнання адміністративних джерел як повноцінної складової

²⁴ Про деякі питання формування наборів даних з питань повної загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.09.2024 № 1367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1463-24#Text>.

офіційної статистики, що відкрило можливість для інтеграції електронних освітніх баз, таких як ЄДЕБО та ПАК «АІКОМ», у державну систему статистичного обліку.

Освітня статистика є фундаментальним елементом сучасної системи державного управління, без якого неможливо забезпечити науково обґрунтовану, прозору й ефективну освітню політику. Вона виступає не лише інструментом збору інформації, а й стратегічним ресурсом держави, який дозволяє аналізувати динаміку освітніх процесів, прогнозувати потреби ринку праці, формувати освітні стратегії та забезпечувати публічну підзвітність.

Таким чином, чинна нормативно-правова система освітньої статистики України виступає не просто сукупністю окремих регулятивних норм, а цілісним правовим механізмом організації, перевірки та використання освітніх даних. У її межах визначено принципи формування, верифікації та поширення статистичної інформації, яка набуває статусу офіційних і юридично значущих відомостей, що забезпечують доказовість і легітимність державної освітньої політики. Такий підхід формує нову модель взаємодії між правом, статистикою та управлінням освітою, коли дані розглядаються не лише як технічний ресурс, а як інструмент обґрунтування стратегічних рішень.

Гармонізація з європейськими стандартами, інтеграція адміністративних і статистичних джерел, розвиток практик відкритих даних та впровадження цифрових інфраструктур переводять освітню статистику у площину публічної аналітики, де збирання, захист і поширення інформації державою узгоджуються з правом суспільства на її доступ і контроль. Це забезпечує підвищення прозорості, підзвітності та ефективності освітнього управління, а також формує нову якість освітньої статистики, що поєднує нормативну визначеність, наукову обґрунтованість і орієнтацію на цінності відкритості та розвитку людини.

Порівняння законодавчих підходів України та країн ЄС у регулюванні освітньої статистики

У сучасному правовому полі освіта постає не лише як соціальний інститут, а й як об'єкт правового регулювання, що формує інтелектуальний потенціал нації та забезпечує відтворення людського капіталу. У цьому контексті освітня статистика набуває статусу юридично значимого явища – системи правовідносин, спрямованих на формування, оброблення та використання даних, які є підставою для ухвалення публічно-владних рішень. Відтак правове забезпечення статистичної діяльності в освіті не можна розглядати лише як технічний чи адміністративний процес; воно є складовою механізму реалізації конституційних принципів відкритості, підзвітності та верховенства права у сфері державного управління.

Порівняння законодавчих підходів України та Європейського Союзу в галузі освітньої статистики вимагає звернення до глибинних правових категорій – співвідношення публічного й приватного інтересу, імперативного й диспозитивного регулювання, національної суверенності та наднаціональної компетенції. Європейська правова система у сфері статистики ґрунтується на принципі субсидіарності: держави-члени зберігають автономію у сфері освіти, проте передають частину компетенцій у питаннях збору й обміну статистичними даними на рівень ЄС, де діє система наднаціональних регламентів прямої дії. В українському правопорядку, навпаки, переважає модель делегованої компетенції, коли норми права формуються державними органами та поступово гармонізуються з правовими надбаннями Європейського Союзу (*acquis communautaire*). Такий підхід визначає динаміку правової еволюції – від внутрішньодержавної регламентації до міжнародно-правової уніфікації.

З позицій теорії права гармонізація законодавства у статистичній сфері відображає інтегративний тип правового розвитку, коли норми, створені в

різних юрисдикціях, зближуються не шляхом прямого запозичення, а через узгодження методологічних і ціннісних засад. Європейська правова традиція виходить із принципу, що достовірна статистика є елементом публічного блага (public good), тому її збирання та поширення мають ґрунтуватися на принципах професійної незалежності, об'єктивності, достовірності та конфіденційності. Для України запровадження цих принципів означає перехід від нормативного управління до управління на основі права та доказів (rule- and evidence-based governance), де кожен статистичний показник набуває статусу офіційного факту, що використовується у процесі ухвалення рішень.

Отже, порівняльно-правовий аналіз регулювання освітньої статистики дає змогу виявити не лише відмінності у законодавчих нормах чи процедурах, а й глибинні відмінності правових підходів. У країнах ЄС статистика освіти розглядається як інструмент забезпечення права громадян на якісну освіту та доступ до публічної інформації, тоді як в Україні цей підхід поступово формується в контексті цифрової трансформації управління. Таким чином, гармонізація законодавства у сфері освітньої статистики є не лише техніко-правовим, а й ціннісним процесом, спрямованим на утвердження прозорості, раціональності та відповідальності держави перед суспільством.

Подальший глибокий аналіз правових актів Європейського Союзу є необхідним кроком для розуміння структурних, методологічних і ціннісних засад, на яких ґрунтується формування європейської статистичної політики. Дослідження цих документів дозволяє простежити еволюцію правового підходу до збору, оброблення та поширення статистичних даних, а також виявити принципи, що забезпечують їхню достовірність, порівнюваність і відкритість. Подальший етап дослідження присвячено аналізу ключових нормативно-правових актів ЄС, які визначають інституційні основи функціонування системи освітньої статистики, її організаційну архітектуру та методологічні стандарти. Такий аналіз створює основу для адаптації української статистичної системи до європейського правового простору, а

також для вироблення національної моделі управління даними, узгодженої з принципами доказового врядування та сталого розвитку.

1. *Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the production and development of statistics on education and lifelong learning* – Регламент (ЄС) № 452/2008 Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2008 року «Про виробництво та розвиток статистики освіти й навчання упродовж життя»²⁵ [6].

Цей регламент є базовим документом, який створює нормативну основу для системного збору, оброблення й поширення статистичних даних у сфері освіти, професійного навчання та навчання впродовж життя. Регламент визначає обов'язок держав-членів ЄС забезпечувати регулярне подання узгоджених наборів статистичних показників до Євростату. Основна мета – створення уніфікованої системи статистики, яка дозволяє здійснювати порівняльний аналіз освітніх систем, моніторинг ефективності освітньої політики та оцінку прогресу у досягненні стратегічних цілей ЄС у сфері освіти і підготовки кадрів.

Документ охоплює чотири ключові домени:

- (1) структуру та ресурси освітніх систем,
- (2) участь населення в освіті,
- (3) результати навчання,
- (4) освіту дорослих і навчання протягом життя.

У кожному з доменів встановлено вимоги до частоти збору даних, джерел інформації, метаданих і форматів передавання.

Особливу увагу приділено забезпеченню якості статистики – достовірності, порівнянності, своєчасності та послідовності. Регламент визначає принципи співпраці між Євростатом і національними статистичними службами, які входять до Європейської системи статистики (ЄСС).

²⁵ Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/452/oj>.

Можна зазначити, що Regulation (EC) No 452/2008 становить концептуальну та методологічну основу європейської системи освітньої статистики, у межах якої статистика розглядається не лише як інструмент обліку, а й як механізм аналітичного оцінювання освітніх процесів і прийняття управлінських рішень на основі даних. Документ визначає стандарти, які перетворюють освітню статистику на засіб міждержавного співробітництва, гармонізації політик і моніторингу соціально-економічного розвитку. У цьому контексті регламент не просто встановлює технічні вимоги до збору інформації, а формує нормативні принципи європейської освітньої статистики, засновані на порівнюваності, прозорості та спільній відповідальності держав-членів ЄС за якість даних.

Для України цей регламент є ключовим орієнтиром у процесі гармонізації системи освітньої статистики з європейськими стандартами. Його імплементація означає поетапне наближення національної системи збору й аналізу даних до практик ЄС, формування спроможності забезпечувати міжнародно порівнювані показники, здійснювати верифікацію політики та стратегічне планування на основі доказових даних. Таким чином, Regulation (EC) No 452/2008 виступає методологічним орієнтиром розвитку національної освітньої статистики як складової єдиного європейського статистичного простору. Його положення узгоджуються з Концепцією розвитку офіційної статистики України та поточними реформами цифровізації державного управління освітою. Імплементація зазначених принципів у національне законодавство (через оновлений Закон України «Про офіційну статистику» та відповідні накази МОН) сприятиме гармонізації українських показників із даними Євростату та посиленню аналітичної бази освітньої політики.

2. Commission Regulation (EU) No 912/2013 of 23 September 2013 implementing Regulation (EC) No 452/2008 on the development and submission of statistics on education and training systems – Регламент Комісії (ЄС) № 912/2013

від 23 вересня 2013 року «Щодо розроблення та подання статистики про системи освіти й підготовки кадрів»²⁶ [7].

Цей регламент є ключовим нормативно-правовим актом, який уточнює організаційно-методичні засади збору статистичних даних у сфері освіти та професійної підготовки відповідно до базового Regulation (EC) No 452/2008. Документ деталізує технічні вимоги до формування показників у межах домену 1 – «Системи освіти й професійної підготовки», визначаючи зміст, структуру, періодичність і порядок подання даних державами-членами ЄС до Євростату. У методологічному сенсі цей акт виконує функцію технічного інструменту реалізації принципів європейської гармонізації, трансформуючи положення базового регламенту у стандартизовані механізми статистичного управління.

Regulation (EU) No 912/2013 визначає комплексний набір показників, що охоплює структуру освітніх систем, кадрові ресурси, контингент здобувачів, рівні освіти, форми навчання, результати випуску, участь дорослого населення у навчанні упродовж життя. Для кожного з показників встановлено вимоги до періодичності збору даних (здебільшого щорічно), джерел інформації, форматів подання та методів перевірки. Особливе місце у документі посідають міжнародні класифікації ISCED-2011, NACE, ISCO та NUTS, які забезпечують міжгалузеву узгодженість освітньої статистики з економічними, соціальними та демографічними даними Європейського Союзу. Такий підхід дозволяє поєднувати освітню статистику з трудовими та регіональними моделями, формуючи єдину систему соціально-економічних показників.

Документ також встановлює технологічні стандарти передачі інформації, зокрема обов'язкове використання форматів SDMX/XML для структурованого обміну статистичними наборами та супровідних метаданих. Кожен набір даних має бути забезпечений інтегрованою структурою

²⁶ Commission Regulation (EU) No 912/2013 of 23 September 2013 implementing Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council on the production and development of statistics on education and lifelong learning, as regards statistics on education and training systems. Official Journal of the European Union, L 252, 24.9.2013, p. 5–10. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/912/oj>.

метаданих (ESMS – European Statistical Metadata Structure), що містить опис методології, визначення показників, одиниці виміру, охоплення, джерела похибок та процедури контролю якості. Такі вимоги спрямовані на уніфікацію інформаційних потоків і створення умов для інтеперабельності даних, що є ключовою характеристикою європейського підходу до офіційної статистики як до цифрової екосистеми знань.

Особливу увагу Regulation (EU) No 912/2013 приділено забезпеченню якості освітніх даних. Національні статистичні служби зобов'язані проводити регулярну самооцінку, готувати звіти про відповідність даних критеріям достовірності, повноти, своєчасності та порівнюваності, а також передавати їх до Євростату для методологічної перевірки. Такий підхід відображає європейську концепцію *quality assurance in statistics* – забезпечення якості через відповідальність, прозорість і відкритість, коли контроль даних є не санкційною, а аналітичною процедурою, що формує довіру до офіційної статистики як до суспільного блага.

Для України цей регламент має практичне значення як модель побудови галузевої статистики освіти, що відповідає сучасним стандартам ЄС. Його положення можуть бути використані як орієнтири під час розроблення нових форм державного статистичного спостереження та вдосконалення функціонування систем ЄДЕБО та ПАК «АІКОМ». Запровадження аналогічної структури метаданих, форматів SDMX і механізмів валідації даних забезпечить інституційну й технологічну сумісність української освітньої статистики з європейськими практиками, сприятиме підвищенню достовірності показників, гармонізації класифікацій і розвитку аналітичного потенціалу у сфері доказової освітньої політики.

3. Regulation (EU) No 2021/861 of the European Parliament and of the Council of 28 May 2021 on adult education statistics (Adult Education Survey) implementing Framework Regulation (EU) No 2019/1700 – Регламент (ЄС) № 2021/861 Європейського Парламенту та Ради від 28 травня 2021 року «Про

статистику навчання дорослих (Adult Education Survey) на основі рамкового регламенту (ЄС) № 2019/1700»²⁷ [26].

Цей регламент є також одним з ключових нормативно-правових документів у межах реалізації рамкового Регламенту (EU) No 2019/1700, який створює єдину систему соціальних вибірових обстежень у Європейському Союзі. Цей акт визначає технічні параметри, методологічні принципи, структуру вибірки, періодичність і стандарти якості для проведення обстеження освіти дорослих (Adult Education Survey – AES) як обов’язкового компоненту європейської статистики у сфері навчання дорослих.

Регламент спрямований на забезпечення системного збору, оброблення та поширення даних про участь дорослого населення у формальному, неформальному та інформальному навчанні, що дозволяє оцінювати динаміку розвитку навичок упродовж життя (lifelong learning) як центрального чинника конкурентоспроможності європейських економік.

Документ установлює, що держави-члени ЄС повинні проводити обстеження щонайменше один раз на п’ять років, використовуючи гармонізовані інструменти збору даних: уніфіковану анкету, кодові списки, стандартизовані змінні та індикатори. Усі результати мають подаватися до Eurostat в електронному форматі SDMX із супровідними метаданими, оформленими за структурою ESMS (European Statistical Metadata Structure). Такі технічні вимоги забезпечують можливість автоматизованого контролю якості, валідації даних і міждержавного порівняння. Особливу увагу приділено достовірності, репрезентативності та точності вибірки – визначено мінімальну кількість респондентів, допустимі похибки та процедури зважування результатів відповідно до демографічної структури населення.

У методологічному контексті Regulation (EU) No 2021/861 розвиває концепцію «data harmonisation through design» – гармонізацію через стандартизацію етапів збору та оброблення інформації. Це дає змогу інтегрувати AES у ширшу систему європейських соціальних обстежень (EU-

²⁷ European Education Area / European Commission. URL: <https://education.ec.europa.eu/et2030>.

SILC, LFS, EHIS) та формувати комплексне уявлення про освітню активність дорослого населення у взаємозв'язку з економічними, соціальними й культурними чинниками. Результати обстеження використовуються для моніторингу реалізації стратегій Європейського Союзу – «Education and Training 2030», «European Skills Agenda» та ініціативи «Upskilling Pathways», які визначають пріоритети навчання дорослих у контексті переходу до «зеленої» та цифрової економіки. Таким чином, документ відіграє системоутворюючу роль у забезпеченні аналітичної основи освітньої та соціальної політики ЄС.

Regulation (EU) No 2021/861 відображає перехід від інституційного підходу до статистичної звітності до системного емпіричного спостереження за участю населення в освіті дорослих. Документ спрямований на вдосконалення збору та аналізу даних про освітню активність дорослих як показника соціальної та економічної інтеграції. Стандарти AES забезпечують можливість комплексного аналізу освітньої участі з урахуванням віку, зайнятості, статі, соціального статусу та доступу до можливостей навчання, що дозволяє формувати обґрунтовану політику у сфері розвитку людського капіталу.

Для України цей регламент є методологічним орієнтиром у розвитку національної системи досліджень освіти дорослих. Застосування його принципів може стати основою для побудови інтегрованих спостережень участі населення в навчанні, підвищенні кваліфікації та професійній мобільності.

4. Regulation (EU) No 1153/2014 of the Commission of 29 October 2014 on statistics on vocational training in enterprises (Continuing Vocational Training Survey, CVTS) – Регламент (ЄС) № 1153/2014 Європейської комісії від 29 жовтня 2014 року «Щодо статистики професійного навчання на

підприємствах (Обстеження професійного навчання на підприємствах)»²⁸ [27].

Regulation (EU) No 1153/2014 є ключовим нормативно-правовим актом, який визначає методологічні, організаційні та технічні вимоги до збору статистичних даних у межах Continuing Vocational Training Survey (CVTS) – європейського обстеження професійного навчання на підприємствах. Документ ухвалено з метою імплементації положень Regulation (EC) No 452/2008 та гармонізації з попередніми стандартами Regulation (EC) No 198/2006, що регламентував загальні засади збору статистики професійного навчання. Регламент 1153/2014 уточнює понятійний апарат, визначає вимоги до якості, репрезентативності та періодичності обстежень, формуючи уніфіковану методологічну основу для аналізу корпоративного навчання в межах Європейської системи статистики (ESS).

Документ визначає структуру та логіку збору даних про професійний розвиток персоналу на підприємствах різних галузей економіки. У ньому деталізовано види навчальних заходів, що підлягають обстеженню: внутрішні курси, зовнішні тренінги, стажування, програми наставництва, коучинг та інші форми підвищення кваліфікації. Також передбачено збір інформації про джерела фінансування навчання, обсяги витрат підприємств, тривалість навчання, частку працівників, залучених до програм розвитку компетентностей, і чинники, що обмежують участь у професійному навчанні. Ці показники дозволяють оцінити, наскільки системно бізнес-сектор ЄС інвестує у розвиток людського капіталу та реагує на структурні зміни на ринку праці.

Згідно з положеннями Regulation 1153/2014, обстеження CVTS проводиться кожні п'ять років на репрезентативній вибірці підприємств усіх розмірів та секторів економіки, відповідно до класифікації NACE Rev. 2. Отримані дані передаються до Євростату у стандартизованому цифровому

²⁸ Commission regulation (EU) No 1153/2014 of 29 October 2014. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/1153/oj>.

форматі (SDMX/XML) із супровідними метаданими ESMS, що містять опис джерел, методів збору, контроль якості, обробку похибок і процедури валідації. Регламент визначає обов'язкові змінні та якісні критерії – достовірність, повноту, своєчасність і порівнюваність – що гарантують узгодженість результатів між державами-членами ЄС. На основі цих даних формуються європейські індикатори розвитку навичок, продуктивності праці, мобільності кадрів і ефективності корпоративного навчання, які є складовою EU Skills Panorama, European Education and Training Monitor та аналітичної бази European Skills Agenda.

У методологічному контексті цей регламент відображає підхід до освіти як багаторівневої системи, у якій формальне навчання у закладах освіти доповнюється неформальним і корпоративним навчанням на робочому місці. У цьому сенсі CVTS є інструментом моніторингу взаємозв'язку між навчанням, інноваційністю, конкурентоспроможністю підприємств і зайнятістю населення. Регламент 1153/2014 закріплює нову парадигму «lifelong learning through enterprises» – навчання впродовж життя як стратегічну інвестицію бізнесу в людський потенціал.

Для України цей нормативно-правовий акт має значну прикладну цінність у контексті модернізації системи професійної освіти та розвитку партнерства між державою, бізнесом і закладами освіти. Адаптація методологічних принципів CVTS до національної практики створить підґрунтя для формування цілісної системи моніторингу корпоративного навчання, що охоплюватиме як державний, так і приватний сектори економіки. Запровадження такої системи дасть змогу оцінювати обсяги інвестицій підприємств у розвиток персоналу, визначати потреби економіки у нових компетентностях, а також формувати доказову основу для оновлення освітніх програм і професійних стандартів.

В табл. 1 відображає ключові нормативні відмінності між системами ЄС та України у сфері освітньої статистики. Вона структурує аналіз за дванадцятьма критеріями, що охоплюють увесь цикл регулювання – від

правових засад і принципів до інституційної автономії, технічних стандартів, контролю якості та відкритості даних. Таблиця дозволяє оцінити рівень нормативної узгодженості України з Європейською статистичною системою (ESS) та визначити напрями подальшої адаптації до європейських норм і цифрових стандартів.

.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика законодавчих підходів України та країн Європейського Союзу у сфері регулювання освітньої статистики

Критерій порівняння	Європейський Союз (ESS)	Україна	Коментар та аналітичне узагальнення
1. Нормативно-правова природа	Регламенти ЄС мають пряму дію і є обов’язковими для всіх держав-членів (зокрема, Regulation (EC) № 223/2009, № 452/2008, № 912/2013, № 1153/2014, № 2021/861)	Норми міжнародного права імплементуються через національні закони: «Про офіційну статистику» (2022 р.), «Про освіту» (2017 р.), «Про публічні електронні реєстри» (2023 р.), підзаконні акти МОН і Держстату	ЄС – «жорстка гармонізація» (обов’язкові норми прямої дії). Україна – «м’яка гармонізація» (адаптаційна імплементация)
2. Філософія правового регулювання	Базується на концепції публічного добра (public good) – статистика як правова гарантія прозорості й підзвітності держави	Орієнтована на адміністративне управління інформацією, у процесі переходу до моделі data-driven governance	ЄС – домінування принципу «право як довіра». Україна – «право як контроль»
3. Основні принципи статистичного права	Професійна незалежність, об’єктивність, достовірність, конфіденційність, пропорційність (Reg. 223/2009, Європейський кодекс практики)	Аналогічні принципи закріплені в Законі «Про офіційну статистику», але реалізуються через підзаконні акти та внутрішні регламенти Держстату	В ЄС принципи мають статус юридичних норм, в Україні – здебільшого декларативний характер
4. Інституційна автономія органів статистики	Eurostat має наднаціональні повноваження з координації, контролю якості, аудиту та встановлення методології	Держстат – центральний орган виконавчої влади, підпорядкований Кабміну, із обмеженою автономією; галузеві системи (ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ») функціонують окремо	ЄС – децентралізована, але незалежна мережа ESS. Україна – вертикальна, ієрархічна структура
5. Джерела та форми звітності	Єдині статистичні формати (SDMX/XML); метадані у структурі ESMS; класифікації ISCED, ISCO, NACE, NUTS	Формати звітності встановлюються наказами МОН і Держстату; стандарти SDMX і ESMS впроваджуються частково	ЄС – нормативна уніфікація; Україна – фрагментарна стандартизація
6. Сфера регулювання освітньої статистики	Визначена у Регламенті (ЄС) № 452/2008 та № 912/2013 – охоплює всі рівні освіти й навчання протягом життя (Lifelong Learning)	Закон «Про освіту» та підзаконні акти регулюють збір даних лише в межах системи освіти, без охоплення неформального навчання	ЄС – комплексний підхід «Education & Training 2030». Україна – секторальна звітність без інтеграції даних

Критерій порівняння	Європейський Союз (ESS)	Україна	Коментар та аналітичне узагальнення
7. Захист персональних даних	Забезпечується GDPR (2016/679) та положеннями Reg. 223/2009 (статистична конфіденційність)	Закон «Про захист персональних даних» (2010 р.) не містить спеціальних норм для статистики освіти; контроль фрагментарний	ЄС – інтегрований підхід: права людини як основа статистичного права. Україна – формальний, неповний захист
8. Контроль якості даних	Європейський кодекс практики офіційної статистики; зовнішній аудит ESS і внутрішня самооцінка	Внутрішні методики контролю якості Держстату; відсутній механізм незалежної верифікації галузевих даних	ЄС – інституційний аудит і моніторинг; Україна – адміністративна перевірка
9. Принцип «once-only» та інтероперабельність	Реалізований через eGovernment Action Plan, національні шлюзи обміну даними, відкриті API	Поступове впровадження через інтеграцію ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ», Trembita; нормативна база на стадії розвитку	ЄС – юридично закріплена вимога; Україна – адміністративна практика
10. Відкриті дані та публічність	Eurostat забезпечує відкритий доступ до баз Education Database і Data Explorer; стандарти Open Data Directive (2019/1024)	Відкриті набори даних освіти публікуються на data.gov.ua, але з обмеженою структурованістю	ЄС – правова вимога відкритості; Україна – поступова імплементація принципу прозорості
11. Юридичний статус статистики	Статистика має статус офіційного публічного знання, що формує доказову базу політики ЄС	Статистика трактується як адміністративний інструмент управління, а не як правовий ресурс	ЄС – знання як елемент публічного права; Україна – знання як засіб адміністрування
12. Теоретико-правова модель розвитку	Інтегративна правова модель – гармонізація через нормативну єдність і спільну методологію	Еволюційна модель – поступове зближення національних норм із європейськими через адаптацію	Відмінності у темпах та ступені правової конвергенції

Складено авторами.

По-перше, у частині нормативно-правової бази та принципів регулювання (пункти 1–3) простежується відмінність правових механізмів. У Європейському Союзі застосовується модель прямої дії регламентів, що забезпечує єдність стандартів і зобов’язує держави-члени до їх виконання. В Україні реалізується адаптаційна модель гармонізації через імплементацію норм ЄС у національне законодавство (закони «Про офіційну статистику», «Про освіту» тощо). Це зумовлює розбіжність у підходах до правового регулювання: у ЄС – довіра як основа публічного знання, в Україні – контроль як інструмент управління.

По-друге, інституційна архітектура та стандарти якості (пункти 4–8) свідчать про різні рівні централізації та координації. У ЄС освітня статистика є частиною інтегрованої наднаціональної системи, де Євростат координує методологію, контроль якості й аудит. В Україні зберігається вертикальна ієрархічна модель: Держстат підпорядковується уряду, а галузеві інформаційні системи (ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ») діють автономно, без узгоджених методик контролю та метаданих. Стандарти SDMX, ESMS, ISCED, NUTS у ЄС мають обов’язковий характер, тоді як в Україні їх застосування є частковим, що спричиняє фрагментарну стандартизацію даних.

По-третє, цифрова інтероперабельність, відкритість та захист даних (пункти 9–10) є основними показниками відмінностей між ЄС і Україною. У Європейському Союзі діє принцип *once-only*, закріплений у правових актах *eGovernment Action Plan*, що забезпечує разовий збір і багаторазове використання інформації, а також унеможливорює дублювання даних через національні шлюзи обміну (API, відкриті формати). Система побудована на стандартах сумісності та контролі якості метаданих. В Україні процес цифрової інтеграції перебуває на початковій стадії: функціонування Trembita та ПАК «АІКОМ» створює технічні передумови для формування єдиного простору освітньої статистики, проте нормативно-правове забезпечення залишається фрагментарним. Водночас ЄС забезпечує відкритість даних на підставі *Open Data Directive* (2019/1024), тоді як українська практика має

переважно декларативний характер: дані оприлюднюються нерегулярно, без належної структурованості та повноти охоплення усіх рівнів освіти.

По-четверте, у пунктах 11–12 виявляється різниця у правовому статусі статистики. У Європейському Союзі вона має статус офіційної інформаційної основи політики, що використовується для розроблення, моніторингу й оцінювання управлінських рішень та є елементом системи публічного права. В Україні статистика трактується переважно як адміністративний інструмент обліку й звітності, а не як аналітичний ресурс для формування політики. Така різниця визначає дві моделі розвитку: європейську – інтегративну, у межах якої гармонізація забезпечується єдиною методологією та нормативною узгодженістю, і українську – еволюційну, що передбачає поступове зближення національних стандартів із *acquis communautaire*.

Отже, можна констатувати не лише поточні відмінності, а й чіткий напрям гармонізації, що полягає у переході від адміністративної, ієрархічної системи збору даних до відкритої, методологічно уніфікованої моделі, характерної для Європейської статистичної системи. Для України це означає потребу у зміцненні правової автономії Держстату, інтеграції галузевих інформаційних систем у єдиний аналітичний простір та утвердженні статистики як інструмента доказової публічної політики, що сприяє досягненню цілей сталого розвитку та європейської інтеграції.

У підсумку порівняльний аналіз засвідчує, що нормативна база ЄС ґрунтується на принципі прямої дії, єдності стандартів і пріоритеті відкритості, тоді як Україна перебуває на етапі нормативної адаптації та формування власної системи освітньої статистики з урахуванням вимог ЄС. Основна різниця полягає не лише у правових формах, а у підходах до регулювання: у ЄС статистика виконує функцію забезпечення прозорості та підзвітності, тоді як в Україні вона переважно залишається інструментом державного управління. Гармонізація законодавчих підходів потребує не лише юридичних змін, а й інституційної модернізації, що забезпечить узгодженість

методології, підвищення якості даних та формування єдиного статистичного простору.

Гармонізація правових та інституційних засад освітньої статистики України з європейськими стандартами

Гармонізація освітньої статистики України з європейськими стандартами є ключовою умовою інтеграції держави до Європейського освітнього простору. Вона визначається не лише прагненням до порівнюваності освітніх показників, а й необхідністю забезпечення прозорості управлінських рішень у сфері освіти. В умовах цифрової трансформації державного управління статистика освіти виконує функцію аналітичної підтримки реформ і моніторингу ефективності освітньої політики. Європейська практика свідчить, що система освітньої статистики є основою планування, фінансування та контролю якості освіти. Для України цей процес має особливе значення у зв'язку з переходом до управління, заснованого на даних (data-driven policy).

Сучасна система освітньої статистики України зазнає суттєвих змін, зумовлених цифровізацією та необхідністю забезпечення міжнародної порівнянності даних. Європейські стандарти, визначені регламентами Європейського парламенту та Ради ЄС, спрямовані на уніфікацію методологій, метаданих і класифікацій. Зокрема, Регламент (ЄС) № 452/2008²⁹ [7] визначає вимоги до розроблення й подання статистики про освіту і навчання, що є основою діяльності Євростату. Відповідно до цього документа, держави-члени ЄС зобов'язані здійснювати регулярний збір, оброблення та подання даних за уніфікованими показниками, що забезпечує їх порівнюваність і достовірність. Україна, у свою чергу, адаптує систему освітньої статистики до цих вимог шляхом удосконалення законодавства та впровадження цифрових освітніх платформ.

²⁹ Commission Regulation (EU) No 912/2013 of 23 September 2013 implementing Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council on the production and development of statistics on education and lifelong learning, as regards statistics on education and training systems. Official Journal of the European Union, L 252, 24.9.2013, p. 5–10. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/912/oj>.

Актуальність гармонізації також пов'язана з необхідністю виконання міжнародних зобов'язань України у межах співпраці з UNESCO, OECD та Європейським Союзом. Впровадження міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED 2011 стало ключовим кроком до сумісності української статистики з глобальними системами моніторингу. Ця класифікація використовується для визначення освітніх рівнів, аналізу мобільності студентів і порівняння якості освітніх послуг між країнами. Завдяки їй Україна може повноцінно брати участь у міжнародних порівняльних дослідженнях, зокрема в оцінках ефективності освітніх реформ. Таким чином, гармонізація статистики створює передумови для інтеграції освітньої системи в європейський освітній простір.

Як уже зазначалося, законодавче забезпечення цього процесу ґрунтується на положеннях Закону України «Про офіційну статистику» від 13 серпня 2022 р. № 2524-IX, який визначає принципи незалежності, об'єктивності та порівняльності статистичної інформації³⁰ [1]. Його положення гармонізуються з Регламентом (ЄС) № 223/2009 «Про європейську статистику»³¹ [5], який визначає професійну незалежність національних статистичних органів і встановлює єдині вимоги до захисту даних. Таким чином, Україна послідовно адаптує своє законодавство до європейських принципів збору й поширення статистичної інформації. Цей процес сприяє формуванню спільного інформаційного простору, що підтримує реалізацію політики відкритих даних у сфері освіти. Застосування гармонізованих підходів також забезпечує вищий рівень довіри до національної статистики на міжнародному рівні.

Крім того, гармонізація має практичну цінність для підвищення ефективності управління освітою. Впровадження принципу «once-only» (одноразового подання даних), що діє в ЄС, дозволяє скоротити бюрократичні

³⁰ Про офіційну статистику : Закон України від 16.08 2022 № 2524-IX. (чинний з 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.

³¹ Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>.

процедури та уникнути дублювання інформації в різних державних реєстрах. В Україні аналогічний підхід реалізується через розбудову ПАК «АІКОМ» та ЄДЕБО. Це відкриває можливості для автоматизованого обміну даними з Державною службою статистики та іншими центральними органами виконавчої влади. Отже, гармонізація освітньої статистики є не лише нормативною вимогою, а й стратегічним напрямом модернізації державного управління освітою, що відповідає сучасним європейським практикам.

Роль статистики у формуванні освітньої політики визначається її здатністю забезпечувати доказову базу для ухвалення управлінських рішень на всіх рівнях – від центральних органів влади до керівників окремих закладів освіти. Сучасна освітня статистика виконує не лише функцію обліку кількісних показників, а й виступає основним аналітичним інструментом, що дозволяє виявляти тенденції, прогнозувати зміни та оцінювати ефективність реформ. У країнах Європейського Союзу система статистики освіти інтегрована в державну політику завдяки тісній співпраці національних статистичних служб з міністерствами освіти та Євростатом. Це забезпечує оперативне отримання достовірних даних і підвищує рівень обґрунтованості прийнятих рішень. В Україні цей підхід поступово впроваджується у рамках реформ цифрового управління та модернізації державної статистики.

Використання статистичних даних є основою для оцінювання якості освіти, розроблення державних стандартів і визначення стратегічних пріоритетів розвитку галузі. Моніторинг показників охоплення населення освітою, гендерної рівності, доступності професійної освіти, рівня працевлаштування випускників є ключовим для досягнення Цілі сталого розвитку ООН 4 «Якісна освіта». Дані, зібрані відповідно до міжнародних методологій, використовуються для планування бюджетних асигнувань і формування освітніх програм. Таким чином, освітня статистика перетворюється на інструмент аналітичного прогнозування, що поєднує науковий підхід і державне управління. Україна, гармонізуючи методики зі

стандартами ЄС, створює передумови для формування системи стратегічного планування на основі доказів (evidence-based policy).

Європейські країни упродовж багатьох років реалізують політику освіти, заснованої на даних (data-informed education policy), що передбачає використання великих масивів інформації для аналізу ефективності освітніх програм, педагогічних практик і фінансової результативності закладів освіти. У межах Європейської статистичної системи (ESS) діють інструменти аналітичної обробки освітніх даних, зокрема платформа Eurostat Education Database та система метаданих ESMS (Single Integrated Metadata Structure). Вони забезпечують прозорість і уніфікацію процесів збору та публікації статистики, створюючи умови для міждержавних порівнянь. Українська освітня статистика поступово наближається до цієї моделі через розвиток цифрової інфраструктури збору даних та впровадження формату SDMX (Statistical Data and Metadata eXchange)³² [5].

На національному рівні роль статистики у формуванні освітньої політики України зростає у зв'язку з реформуванням системи звітності закладів освіти. Інтеграція ЄДЕБО та ПАК «АІКОМ» формує єдину модель збору даних, засновану на автоматизації та зменшенні впливу людського фактора. Це дозволяє скоротити дублювання звітності, підвищити точність і повноту інформації, що надходить до органів управління освітою. Відповідно до державних пріоритетів цифрової трансформації, освітня статистика стає елементом єдиної інформаційно-аналітичної екосистеми, у якій дані використовуються для звітності, аналізу, прогнозування та планування.

Важливим напрямом удосконалення є розвиток аналітичної культури використання статистичних даних у сфері освіти. Європейська комісія через ініціативу «Education and Training 2030» акцентує увагу на необхідності системного використання даних для моніторингу ключових показників якості

³² Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>.

освіти, інклюзії та цифрових компетентностей населення³³ [28]. Україна поступово впроваджує подібні підходи, розробляючи інтерактивні аналітичні панелі, статистичні дашборди та інтегровані реєстри для оцінювання результативності освітніх програм. Це сприяє формуванню сучасної управлінської культури, у якій дані використовуються як інструмент прийняття стратегічних рішень.

Розвиток таких підходів в Україні тісно пов'язаний із вивченням і впровадженням найкращих європейських практик, насамперед тих, що реалізовані в межах Європейської системи статистики (ЄСС) – однієї з найрозвиненіших моделей збору, оброблення та поширення офіційної статистики, включно з даними у сфері освіти. Її створення ґрунтується на необхідності забезпечення єдності методологічних підходів між державами-членами Європейського Союзу, що дозволяє формувати узгоджені, порівнянні і достовірні показники для розроблення політики на наднаціональному рівні. ЄСС об'єднує Євростат, національні статистичні інститути та інші уповноважені органи країн-членів ЄС. Така структура функціонує як інтегрована мережа, в якій відповідальність за якість і повноту даних розподілена між усіма учасниками. Основним її завданням є забезпечення вироблення статистики, що відповідає потребам користувачів, зокрема органів влади, наукової спільноти та громадськості.

Правові засади діяльності ЄСС закладено в Регламенті (ЄС) № 223/2009 «Про європейську статистику», який визначає принципи професійної незалежності, неупередженості, об'єктивності, достовірності, статистичної конфіденційності та ефективності³⁴ [5]. Цей документ встановлює базові вимоги до збору, оброблення та розповсюдження статистичних даних в межах ЄС, а також передбачає механізми співпраці між Євростатом та національними статистичними службами. Регламент закріплює право

³³ European Education Area / European Commission. URL: <https://education.ec.europa.eu/et2030>.

³⁴ Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>.

Євростату координувати діяльність ЄСС, проводити перевірку якості статистики та ініціювати методологічні вдосконалення. Таким чином, ЄСС забезпечує високу узгодженість між усіма учасниками статистичного процесу.

Спеціальним нормативним документом у галузі освіти є Регламент (ЄС) № 452/2008 Європейського парламенту та Ради від 23 квітня 2008 року «Щодо розроблення і подання статистики про освіту і навчання». Він визначає обов'язкові набори показників, джерела даних, періодичність і терміни подання звітності до Євростату³⁵ [29]. Крім того, Регламент (ЄС) № 912/2013³⁶ [7] уточнює технічні вимоги до передачі освітніх даних, структуру метаданих і механізми верифікації інформації. Ці документи забезпечують стандартизований підхід до освітньої статистики у всіх країнах-членах ЄС, що гарантує її порівнянність і сумісність. На практиці це означає, що будь-які дані, зібрані на національному рівні, повинні відповідати міжнародним форматам і стандартам SDMX.

Методологічна основа ЄСС ґрунтується на принципі гармонізації, який передбачає адаптацію національних систем до спільних стандартів без втрати інституційної автономії. Одним із центральних інструментів ЄСС є Міжнародна стандартна класифікація освіти (ISCED 2011), затверджена UNESCO. Вона забезпечує уніфіковане визначення освітніх рівнів і напрямів підготовки, що дає змогу порівнювати освітні дані між країнами та регіонами. На основі ISCED формуються агреговані індикатори, які застосовуються для оцінювання досягнення Цілі сталого розвитку ООН 4 «Якісна освіта» та моніторингу реалізації стратегії «Education and Training 2030»³⁷ [30].

Важливу роль у забезпеченні якості статистики в ЄСС відіграє система метаданих ESMS, що встановлює єдині правила опису, тлумачення та

³⁵ Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008R0452>.

³⁶ Commission Regulation (EU) No 912/2013 of 23 September 2013 implementing Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council on the production and development of statistics on education and lifelong learning, as regards statistics on education and training systems. Official Journal of the European Union, L 252, 24.9.2013, p. 5–10. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/912/oj>.

³⁷ International Standard Classification of Education ISCED 2011 / UNESCO Institute for Statistics. URL: <https://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.

документування статистичних показників. Вона дає змогу користувачам отримувати не лише числові значення, а й інформацію про джерела, методiku розрахунку та сферу охоплення даних. Такі інструменти підвищують прозорість статистичних процесів і забезпечують відкритий доступ до даних. Крім того, у межах ЄСС діє Європейський кодекс практики офіційної статистики, який закріплює етичні норми, критерії достовірності та механізми контролю якості. Цей документ підтримує високий рівень довіри до офіційної статистики серед користувачів, зокрема науковців, органів влади та громадськості³⁸ [31].

Одним із базових принципів ЄСС є професійна незалежність, що гарантує неупередженість і об'єктивність під час збирання, оброблення та поширення статистичної інформації. Згідно з Регламентом (ЄС) № 223/2009, національні статистичні служби та Євростат мають діяти незалежно від політичного чи адміністративного впливу. Цей принцип означає, що планування, збирання, перевірка та оприлюднення статистичних даних здійснюються відповідно до наукових критеріїв і професійних стандартів. Забезпечення незалежності підвищує достовірність і довіру до статистичних даних, що використовуються для ухвалення управлінських рішень. Європейський кодекс практики офіційної статистики визначає професійну незалежність як основну «передумову достовірності статистичної системи»³⁹ [5].

Другим важливим принципом ЄСС є конфіденційність статистичної інформації, яка забезпечує захист персональних і чутливих даних, отриманих під час статистичних спостережень. Регламент (ЄС) № 223/2009 передбачає, що індивідуальні дані можуть використовуватися лише для статистичних цілей і не підлягають розкриттю в ідентифікованій формі. Усі національні статистичні служби зобов'язані впроваджувати правові, організаційні та

³⁸ European Statistics Code of Practice / Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-quality-standards/european-statistics-code-of-practice>.

³⁹ Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>.

технічні заходи захисту інформації, включно з анонімізацією, шифруванням і контрольованим доступом до баз даних. Принцип конфіденційності узгоджується із законодавством ЄС про захист персональних даних (GDPR), що посилює правові гарантії для респондентів. Дотримання цього принципу є обов'язковою умовою довіри до статистичної системи на рівні ЄС і окремих держав-членів⁴⁰ [31].

Третій фундаментальний принцип ЄСС – порівнянність статистичних даних, що забезпечує можливість зіставлення показників між країнами, галузями та часовими періодами. ЄСС досягає цього завдяки гармонізації методологій, застосуванню уніфікованих класифікацій, зокрема Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED 2011, і використанню спільних форматів обміну даними SDMX. Завдяки цьому держави-члени ЄС формують інтегровану статистичну екосистему, у межах якої інформація про освіту, зайнятість або соціальні показники може бути проаналізована у спільному контексті. Принцип порівнянності забезпечує не лише методологічну узгодженість, а й зміцнює аналітичну здатність Євростату формувати загальноєвропейські індикатори. Для України адаптація до цього принципу є стратегічним завданням у межах інтеграції до ЄСС⁴¹ [30].

Таким чином, три основні принципи ЄСС – незалежність, конфіденційність і порівнянність – утворюють основу європейської статистичної моделі, спрямованої на формування достовірних, узгоджених і безпечних даних. Вони забезпечують баланс між відкритістю інформації та захистом персональних відомостей, між національною автономією та міжнародною гармонізацією. Саме дотримання цих принципів гарантує якість статистичних продуктів, що використовуються для ухвалення політичних і управлінських рішень на рівні ЄС. Україна, впроваджуючи європейські стандарти в національну систему статистики, поступово інтегрує ці засади у

⁴⁰ European Statistics Code of Practice / Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-quality-standards/european-statistics-code-of-practice>.

⁴¹ International Standard Classification of Education ISCED 2011 / UNESCO Institute for Statistics. URL: <https://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.

власне законодавство та практику збирання освітніх даних. У результаті формується нова культура статистичного управління, що відповідає вимогам європейської доказової політики та принципам відкритого врядування.

Євростат – це центральний орган Європейської Комісії, який координує діяльність ЄСС і відповідає за формування, гармонізацію та поширення офіційних статистичних даних у межах Європейського Союзу. Його основна мета полягає у створенні надійної аналітичної бази для ухвалення рішень на рівні ЄС, забезпеченні порівнюваності статистичних показників між державами-членами та підвищенні якості статистичної інформації. Євростат розробляє методологічні настанови, встановлює технічні стандарти та здійснює моніторинг виконання державами-членами вимог регламентів ЄС. У сфері освіти він координує процес збору та узгодження даних відповідно до Регламенту (ЄС) № 452/2008 «щодо розроблення і подання статистики про освіту і навчання»⁴² [29].

Національні статистичні інститути держав-членів ЄС відіграють ключову роль у забезпеченні функціонування ЄСС, оскільки саме вони відповідають за збирання, верифікацію та передавання первинних даних до Євростату. Всі інститути працюють відповідно до Європейського кодексу практики офіційної статистики, який закріплює стандарти професійної етики, конфіденційності та якості⁴³ [31]. У сфері освіти національні інститути забезпечують збір даних про чисельність здобувачів освіти, педагогічні кадри, фінансування та результати навчання, використовуючи при цьому міжнародну класифікацію ISCED 2011. Ці дані проходять процес перевірки й узгодження перед передачею до Євростату, що гарантує їхню сумісність і порівнюваність у межах усієї системи ESS.

⁴² Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008R0452>.

⁴³ European Statistics Code of Practice / Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-quality-standards/european-statistics-code-of-practice>.

Національне законодавство України у сфері освітньої статистики формує правову основу для збору, оброблення, узагальнення та поширення офіційних статистичних даних про стан освіти. Його головною метою є забезпечення достовірності інформації, яка використовується для розроблення освітньої політики, управління ресурсами та моніторингу ефективності державних програм. Система правових актів у цій сфері складається з базових законів, підзаконних нормативних документів, наказів МОН та актів Держстату. Разом вони створюють нормативне середовище, що визначає порядок збору та використання освітніх даних, гарантії їхньої конфіденційності та порівнянності.

В табл. 2 наведено порівняльний аналіз підходів України та країн ЄС у регулюванні освітньої статистики.

Таблиця 2 – Порівняльний аналіз підходів України та країн ЄС у регулюванні освітньої статистики

Критерій	Країни Європейського Союзу	Україна
Правові засади	Єдина система правового регулювання, що базується на прямих нормах регламентів ЄС, обов'язкових для всіх держав-членів	Законодавча гармонізація здійснюється шляхом адаптації національних актів до норм ЄС (зокрема, через оновлення Закону «Про офіційну статистику»)
Інституційна структура	Європейська система статистики (ESS) функціонує як інтегрована мережа Eurostat і національних статистичних інститутів	Статистичні функції розподілені між Держстатом і галузевими інформаційними системами освіти (ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ»)
Методологічна основа	Застосовується Міжнародна стандартна класифікація освіти ISCED 2011 для усіх рівнів освіти	Україна офіційно використовує ISCED 2011 у звітності до UNESCO Institute for Statistics та OECD, що забезпечує часткову порівнянність
Технічна інтеграція даних	Використання стандартів SDMX для обміну даними між національними системами та Eurostat; повна реалізація принципу «once-only»	Триває поетапна цифровізація та розроблення технічних протоколів обміну між ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ» і Держстатом
Принципи професійної незалежності	Гарантовані на рівні ЄС; Eurostat має автономію у визначенні методологій і процедур контролю якості	Законодавчо закріплені у статтях Закону «Про офіційну статистику»; забезпечуються

Критерій	Країни Європейського Союзу	Україна
		інституційно, але ще не повною мірою на практиці
Механізми контролю якості	Діє Європейський кодекс практики офіційної статистики, який передбачає зовнішній аудит та самооцінку	Держстат розробляє методичні стандарти внутрішнього контролю якості; процес незалежної оцінки перебуває на стадії становлення
Формати звітності	Єдиний формат SDMX/XML, інтегрований із платформами Eurostat	Проводиться поступова уніфікація форматів даних у межах національних інформаційних систем освіти
Використання відкритих даних	Eurostat надає відкритий доступ до освітніх показників через Education Database та портал Data Explorer	Національний портал відкритих даних містить окремі набори освітньої статистики, але їхня структурованість ще обмежена
Інтероперабельність систем	Забезпечена через національні шлюзи обміну даними та інтероперабельні API	Впроваджується через створення електронних реєстрів та розширення функцій ЄДЕБО

Складено авторами за: [1; 5; 7; 28; 30–32] ⁴⁴.

Євроінтеграційні процеси стали потужним каталізатором реформування системи офіційної статистики України, зокрема у сфері освіти. Орієнтація на європейські стандарти передбачає не лише гармонізацію нормативно-правової бази, а й трансформацію методологічних і технологічних засад збору освітніх даних. Після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (2014 р.) було започатковано системну адаптацію статистичної діяльності до вимог ЄСС. Цей процес охоплює удосконалення нормативного забезпечення, узгодження класифікацій і розвиток цифрових інструментів звітності. У

⁴⁴ Про офіційну статистику: Закон України від 16.08 2022 № 25247-IX. (чинний з 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>; Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>; Commission Regulation (EU) No 912/2013 of 23 September 2013 implementing Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council on the production and development of statistics on education and lifelong learning, as regards statistics on education and training systems. Official Journal of the European Union, L 252, 24.9.2013, p. 5–10. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/912/oj>; European Education Area / European Commission. URL: <https://education.ec.europa.eu/et2030>; International Standard Classification of Education ISCED 2011 / UNESCO Institute for Statistics. URL: <https://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>; European Statistics Code of Practice / Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-quality-standards/european-statistics-code-of-practice>; The New European Interoperability Framework / European Commission. URL: https://ec.europa.eu/isa2/eif_en.

результаті статистика освіти поступово набуває рис аналітичного механізму управління, який відповідає європейським принципам доказовості та прозорості.

У ширшому контексті євроінтеграційні реформи сприяють переходу від адміністративно-звітної до аналітично-інформаційної моделі управління освітніми даними. Україна бере участь у міжнародних ініціативах, спрямованих на обмін досвідом і стандартизацію методологій, зокрема у межах Європейської мережі з якості статистики освіти (European Education Statistics Network). Це сприяє вдосконаленню методів збору інформації, розвитку візуалізаційних інструментів та підвищенню аналітичної спроможності освітніх органів. Отже, європейська інтеграція зміцнює інституційну основу освітньої статистики та формує нову культуру використання даних – відкрити, доказову й орієнтовану на стандарти якості ЄС.

Отже, порівняльний аналіз законодавчих підходів України та держав ЄС засвідчив наявність спільних принципів і тенденцій розвитку, але також виявив різний рівень інституційної зрілості статистичних систем. Україна поступово адаптує нормативно-правову базу до стандартів ЄС, інтегруючи принципи незалежності, об'єктивності, конфіденційності та порівнянності даних. Гармонізація з Європейською системою статистики забезпечує узгоджене збирання, оброблення та аналіз даних, що є основою ефективного освітнього планування. Це, своєю чергою, підвищує аналітичну спроможність органів влади та прозорість освітньої політики, зміцнюючи міжнародну довіру до української статистики.

У ході дослідження встановлено, що ефективність інтеграції з ЄСС залежить від застосування міжнародних стандартів – ISCED 2011, SDMX і ESMS – та впровадження європейських технічних форматів обміну даними. Україна вже створила сучасні цифрові платформи збору статистики, зокрема ЄДЕБО та ПАК «АІКОМ», проте повна сумісність із ЄСС потребує вдосконалення механізмів міжвідомчої взаємодії та стандартизації метаданих.

Запровадження принципу «once-only» (одноразового подання даних) дасть змогу скоротити бюрократичні процедури, мінімізувати дублювання інформації та підвищити ефективність управління ресурсами у сфері освіти.

Гармонізація освітньої статистики має стратегічне значення, оскільки вона стає складовою державної політики цифрової трансформації, орієнтованої на прийняття рішень на основі даних (data-driven policy). Такий підхід забезпечує оперативне реагування на соціально-економічні зміни, оптимізує розподіл фінансування та підвищує ефективність освітніх програм. Завдяки європейським механізмам стандартизації статистика освіти переходить від функцій звітності до інструментів аналітики, прогнозування та стратегічного управління, створюючи умови для модернізації системи управління освітою.

Таким чином, узгодження української освітньої статистики з європейськими стандартами є ключовим чинником підвищення прозорості, якості та результативності освітньої політики. Це сприяє формуванню єдиного інформаційного простору, у якому аналітичні дані використовуються для розвитку людського потенціалу та підвищення конкурентоспроможності держави. У перспективі повна інтеграція України до Європейської системи статистики стане важливим етапом у створенні сучасної, ефективної та відкритої системи управління освітою, заснованої на доказах і міжнародних стандартах.

ВИСНОВКИ

1. Сучасна система освітньої статистики України функціонує як складна, багаторівнева структура, у межах якої співіснують різнотипні інформаційні потоки – офіційна державна статистика, адміністративна звітність та реєстрові бази даних. Така система характеризується частковою нормативною несинхронністю між державним і галузевим рівнями управління освітою. Виявлено суттєві прогалини у правовому регулюванні збору статистичної інформації за окремими сегментами, зокрема, у сфері вищої, фахової передвищої, професійної освіти, інклюзивної та освіти дорослих. Це зумовлює низьку інтегрованість даних, дублювання показників у звітності, а також відсутність єдиної платформи аналітичної верифікації.

Обґрунтовано, що подолання фрагментарності можливе лише за умови переходу від адміністративно-облікового підходу до системи стратегічного управління даними (data governance), де законодавчі, методологічні та технічні елементи освітньої статистики утворюють єдиний аналітичний контур. Така модель передбачає закріплення статусу галузевих освітніх даних як частини офіційної статистики, розбудову механізмів інтеграції ЄДЕБО, ПАК «АІКОМ» та інформаційних систем Держстату, а також формування правової основи для автоматизованого збору, валідації та повторного використання інформації.

2. Встановлено, що європейська модель освітньої статистики побудована на принципах нормативної єдності, професійної незалежності та відкритості. Регламенти ЄС (зокрема № 452/2008, № 912/2013, № 1153/2014, № 2021/861) визначають обов'язкові стандарти для збору, оброблення, верифікації та поширення статистичних даних у сфері освіти, професійного навчання і навчання дорослих. Ця система забезпечує гармонізацію класифікацій, єдність метаданих і цифрових форматів обміну, формуючи науково обґрунтований каркас порівнянності даних між усіма державами-членами.

Доведено, що застосування принципів ЄСС в українському контексті має подвійний ефект – нормативно-інституційний і методологічний. З одного боку, воно сприяє формуванню єдиних правил взаємодії між МОН, Держстатом і науковими установами (зокрема ДНУ «ІОА»), а з іншого – створює умови для впровадження цифрових інфраструктур статистики, де дані функціонують як інтероперабельні, повторно використовувані й автоматично верифіковані ресурси.

3. Українська правова база освітньої статистики, представлена законами «Про офіційну статистику» (2022 р.), «Про освіту» (2017 р.), «Про публічні електронні реєстри» (2023 р.), а також підзаконними актами МОН і Держстату, закладає загальні принципи достовірності, об'єктивності та порівнянності. Проте фактична реалізація цих принципів залишається нерівномірною, оскільки більшість галузевих інформаційних систем діє поза рамками єдиної нормативної архітектури. Унаслідок цього українська освітня статистика зберігає змішану модель, у якій офіційна звітність поєднується з адміністративними базами даних, не завжди сумісними між собою.

Обґрунтовано, що оптимізація нормативно-правового середовища потребує кодифікації процедур обміну міжвідомчими даними, закріплення принципу once-only та розроблення державного стандарту галузевої статистики освіти. Це дозволить уніфікувати формати обліку, усунути дублювання інформаційних потоків і підвищити ефективність використання даних у процесі планування, фінансування та моніторингу освітніх реформ.

4. Порівняльний аналіз законодавчих підходів України та ЄС демонструє не лише розбіжності у правових механізмах, а й різні філософії статистичного права. У ЄС домінує підхід, за якого статистика розглядається як публічне благо та гарантія підзвітності держави суспільству, тоді як в Україні зберігається адміністративне сприйняття даних як інструменту контролю. Європейська модель ґрунтується на принципі довіри та співучасті, забезпечуючи системну прозорість через незалежність Євростату і наднаціональну координацію ЄСС.

Визначено, що для України ключовим завданням гармонізації є не лише запозичення нормативів, а й переосмислення самої природи статистики як категорії публічного знання, заснованого на довірі, верифікації та відкритому доступі. Перехід до такої моделі вимагає посилення автономії Держстату, інституціонального аудиту якості даних та утвердження статистики як складової публічного простору доказової політики (evidence-based governance).

5. Цифрова трансформація системи освітньої статистики ЄС базується на технологічній уніфікації та автоматизації процесів збору, оброблення і поширення даних. Впровадження стандартів SDMX та ESMS, використання відкритих API і механізмів міжреєстрової взаємодії забезпечує єдність цифрового середовища та скорочує адміністративне навантаження на учасників освітнього процесу. В Україні ці тенденції реалізуються через розвиток ПАК «АІКОМ» як інтеграційного ядра управління освітніми даними. Повна імплементація європейських технічних протоколів створить передумови для переходу від ручної звітності до автоматизованого моніторингу в реальному часі, що забезпечить підвищення точності, вчасності та достовірності освітньої статистики.

6. Обґрунтовується, що гармонізація освітньої статистики з європейськими стандартами має системно-стратегічний характер, адже вона безпосередньо пов'язана з реалізацією Цілей сталого розвитку ООН (SDG 4 – «Якісна освіта») та стратегій ЄС «Education and Training 2030» і «European Skills Agenda». Її успішне впровадження дозволяє забезпечити доказовість управлінських рішень, підвищити ефективність фінансування та розширити участь України в європейських аналітичних ініціативах. Визначено, що інтеграція України до Європейської системи статистики є не лише технічною, а й цивілізаційною трансформацією – переходом від інституційної замкненості до відкритої екосистеми освітньої аналітики. Це формує передумови для створення сучасної національної системи доказового управління освітою, де статистика стає інструментом пізнання й управління освітньою сферою.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Про офіційну статистику : Закон України від 16.08 2022 № 25247-IX. (чинний з 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.
2. Про освіту : Закон України від 31.10.2017 № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Про дошкільну освіту : Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>.
4. Про професійну освіту : Закон України від 21.08.2025 № 4574-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>.
5. Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>.
6. Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/452/oj>.
7. Commission Regulation (EU) No 912/2013 of 23 September 2013 implementing Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council on the production and development of statistics on education and lifelong learning, as regards statistics on education and training systems. Official Journal of the European Union, L 252, 24.9.2013, p. 5–10. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/912/oj>.
8. Про деякі питання формування наборів даних з питань повної загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.09.2024 № 1367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1463-24#Text>.
9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
10. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення захисту суб'єктів господарювання від неправомірних дій або бездіяльності дозвільних органів : Закон України від 03.10.2019 № 165-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/165-20#Text>.

11. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

12. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

13. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

14. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

15. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.

16. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

17. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України : постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF>.

18. Про затвердження Положення про проведення статистичних спостережень та надання органами державної статистики послуг на платній основі : постанова Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 № 1659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1659-2000-%D0%BF#Text>.

19. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>.

20. Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-zboru-danih-dlya-monitorin-686r>.

21. Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності : розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1517-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-zboru-danih-dlya-monitoringu-gendernoyi-rivnosti-s21220>.

22. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.

23. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

24. Про затвердження Методологічних положень державного статистичного спостереження «Мережа та діяльність закладів освіти» : наказ Державної служби статистики України від 07.01.2025 № 5. URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nakaz-vid-07012025-no5>.

25. Регламент Комісії (ЄС) № 912/2013 від 23 вересня 2013 року про імплементацію Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 452/2008 стосовно вироблення та розвитку статистики у галузі освіти та навчання впродовж життя в частині статистики систем освіти та навчання : Міжнародний документ від 23.09.2013 № 912/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-13#Text.

26. Commission implementing regulation (EU) 2021/861 of 21 May 2021. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/861/oj.

27. Commission regulation (EU) No 1153/2014 of 29 October 2014. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/1153/oj>.

28. European Education Area / European Commission. URL: <https://education.ec.europa.eu/et2030>.

29. Regulation (EC) No 452/2008 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008R0452>.

30. International Standard Classification of Education ISCED 2011 / UNESCO Institute for Statistics. URL: <https://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.

31. European Statistics Code of Practice / Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-quality-standards/european-statistics-code-of-practice>.

32. The New European Interoperability Framework / European Commission. URL: https://ec.europa.eu/isa2/eif_en.